

SADRŽAJ

Bruto premija osiguranja u 2018. iznosila 10 milijardi kuna, uz rast od 9 posto

AZTN kaznio LIDL s 807.500 kuna

Provredba ZNTP-a: pokrenuti upravni postupci protiv tri otkupljivača mandarina

Studijski posjet predstavnica Gruzije, Moldavije i Ukrajine AZTN-u

6. Konferencija o pravu i politici tržišnog natjecanja u spomen na dr. sc. Vedrana Šoljana

Ujedinjena kraljevina - 41 mil. EUR kazne za građevinski kartel

Finska hokejaška Liiga ograničila tržišno natjecanje u kupovini igrača

Kazna za njemačkog dobavljača dječje opreme i igračaka u Češkoj

Bruto premija osiguranja u 2018. iznosila 10 milijardi kuna, uz rast od 9 posto

Ukupno tržište osiguranja u RH u 2018. godini bilo je relativno dobro strukturirano i kompetitivno te se bilježi trend blagog rasta koncentriranosti

AZTN je u sklopu svojih redovitih aktivnosti u 2018. godini proveo istraživanje tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj. Istraživanjem je obuhvaćeno tržište životnih i neživotnih osiguranja, a unutar tržišta neživotnih osiguranja detaljnije

je obuhvaćeno i analizirano tržište osiguranja motornih vozila. Tržišni udjeli poduzetnika na pojedinim segmentima tržišta utvrđeni su na temelju kriterija ukupno zaračunate bruto premije osiguranja.

Promjene na tržištu

U 2018. bilježe se određene zakonodavne aktivnosti i promjene na tržištu. Tako je Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga (HANFA) - sektorski regula-

tor, tijekom 2018. sudjelovala u aktivnostima vezanim uz prenošenje i provedbu propisa Europske unije iz područja osiguranja, što je uključivalo i pripreme za primjenu "Direktive o distribuciji osiguranja". Navedena Direktiva je implementirana Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Narodne novine", br. 112/18., stupio na snagu 22. prosinca 2018.), koji propisuje nova pravila za obavljanje poslova distribucije osiguranja i reosiguranja na području Republike Hrvatske i prekogranično. Uveden je novi pojam "distribucije

! TRŽIŠTE OSIGURANJA JE U 2018., U KOJOJ JE ZARAČUNATA BRUTO PREMIJA OSIGURANJA IZNOSILA 10 MILIJARDI KUNA (UKLJUČUJUĆI I DVA OSIGURATELJA KOJI POSLUJU PREKO PODRUŽNICA), RASLO ZA ZNAČAJNIH 9 POSTO U ODNOSU NA PRETHODNU 2017. (U KOJOJ JE ZARAČUNATA BRUTO PREMIJA IZNOSILA 9,2 MILIJARDE KUNA)

osiguranja", koji podrazumijeva djelatnost predlaganja i sklapanja ugovora o osiguranju, savjetovanja o ugovorima o osiguranju ili obavljanja drugih pripremnih radnji za sklapanje ugovora o osiguranju ili sklapanja takvih ugovora ili pružanja pomoći pri upravljanju takvim ugovorima i njihovu izvršavanju, posebno u slučaju rješavanja odštetnog zahtjeva.

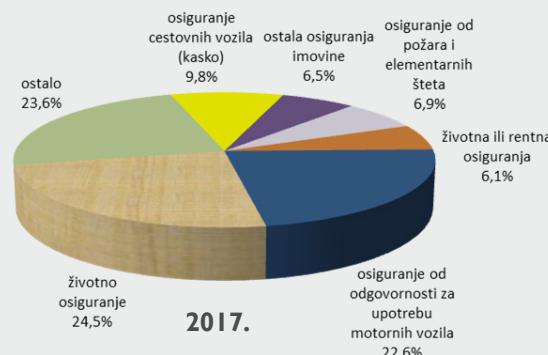
Dosadašnja društva za posredovanje u osiguranju i reosiguranju postaju društva za brokerske poslove u osiguranju i/ili reosiguranju, što je u skladu s terminologijom uvriježenom u

praksi. Važna novost je i uvođenje „Dokumenta s informacijama o proizvodu osiguranja“, koji je distributer osiguranja prije sklapanja ugovora o neživotnom osiguranju dužan dati potrošaču, a kako bi mu se omogućilo da donese dobro utemeljenu odluku, kao i uvođenje najmanje 15 sati godišnje stručnog ospozobljavanja i usavršavanja, koji obuhvaćaju znanja o uvjetima ponuđenih polica i rješavanju pritužbi i prigovora. U slučaju neispunjavanja obveze stručnog usavršavanja na godišnjoj razini, HANFA ima ovlast distributera obrisati iz registra.

Opći pokazatelji tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2018.

Na tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2018. godini poslovalo je 18 društava za osiguranje. Dodatni učinak na tržištu imala su i dva osiguratelja sa sjedištem u drugoj državi članici EU-a putem podružnica (Sava osiguranje d.d. - Podružnica Hrvatska i Adriatic Slovenica d.d. - Podružnica Zagreb). U odnosu na prethodno razdoblje, dva su osiguratelja manje i to BNP Paribas Cardiff osiguranje (pripojen Croatia osiguranju u listopadu 2018.) i Erste osiguranje VIG (pripojen matičnom društvu Wiener osiguranje u svibnju 2018.). Poslove zastupanja u osiguranju odnosno, posredovanja u osiguranju i reosiguranju, na dan 31. prosinca 2018., obavljalo je preko 350 društava ili obrta za zastupanje u osiguranju. Na segment neživotnog osiguranja u ukupnoj strukturi (životna i neživotna osiguranja) otpada dvije trećine tržišta, dok na segment životnih osiguranja otpada preostala jedna trećina ukupnog tržišta. Rast se uglavnom temeljio na rastu tržišta neživotnog osiguranja, posebice u vrsti "03 Osiguranje cestovnih vozila – kasko osiguranje" (rast od 19 posto). Značajan rast premije zabilježen je i u vrsti osiguranja "10

Struktura ukupno zaračunate bruto premije po vrstama osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2017. i 2018.

2017.

2018.

Izvor: Godišnje izvješće Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga za 2017. i 2018.; Obrada:AZTN

Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila" (rast 6,3 posto) kao i u vrsti

NAJVJEĆI IZNOS ZARAČUNATE BRUTO PREMIJE U 2018. GODINE OSTVARILO JE CROATIA OSIGURANJE, ČIME JE TAJ OSIGURATELJ, S TRŽIŠNIM UDJELOM NEŠTO MANJIM OD 28 POSTO, NAJZNAČAJNIJI PODUZETNIK NA TRŽIŠTU OSIGURANJA U RH UZ TREND RASTA OD 5,2 POSTO U ODNOŠU NA 2017.

osiguranja "14 – Osiguranje kredita" (rast od 34 posto).

Rast premije životnih osiguranja u 2018. najvećim je dijelom generiran rastom novih osiguranja s jednokratnim plaćanjem premije, čemu je s obzirom na to da je bankoosiguranje značajan kanal prodaje na tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj, pridonijela snažnija kreditna aktivnost. Drugi je Agram koncern čije članice, Euroherc osiguranje, Adriatic osiguranje (u 2017. i ranije Jadransko osiguranje) i Agram Life, bilježe trend rasta premije, a njihov zajednički tržišni udio u 2018. godini iznosio je 21 posto. Slijede Allianz s 11,6 posto tržišnog udjela, zatim Vienna Insurance Grupa na četvrtoj poziciji (Wiener osiguranje

VIG d.d.) s nešto manje od 9 posto tržišnog udjela. Generali je na petoj poziciji uz 7 posto

Vodeći u životnim osiguranjima

Najznačajniji osiguratelji u segmentu životnih osiguranja su Croatia osiguranje i Wiener osiguranje VIG, čiji su udjeli i na ovom tržištu izjednačeni (17,7 posto Croatia osiguranje, odnosno 17,2 posto Wiener), zatim slijede Allianz s udjelom od 16,2 posto, Generali osiguranje s 10,5 posto, Grawe Hrvatska s 9,1 posto i Agram Life osiguranje s 9 posto.

tržišnog udjela i značajni trend rasta od 26 posto. Šesta je druga članica koncerna Agram, Adriatic osiguranje uz 6,6 posto tržišnog udjela i trend rasta od 12 posto. Rast od 7,2 posto bilježi Triglav osiguranje, a pritom njegov tržišni udio iznosi 4,3 posto, dok Grawe Hrvatska bilježi rast od 4,5 posto i tržišni udio od 4,3 posto. Rast još bilježe Agram life i HOK osiguranje. Blagi pad zaračunate bruto premije bilježi Merkur osiguranje, OTP osiguranje i Hrvatsko kreditno osiguranje. Erste životno osiguranje bilježi veliki pad od 67 posto, no isti bilježi tržišni udio od samo 0,01 posto u 2018. Temeljem podataka o koncentriranosti tržišta, proizlazi kako je ukupno tržište osiguranja u RH u 2018. godini bilo relativno dobro strukturirano i kompetitivno, uz pokazatelje umjerene koncentriranosti te se, promatrajući pojedinačno osiguratelje, bilježi trend blagog rasta koncentriranosti.

Tržište životnih osiguranja

Prema podacima Hrvatskog ureda za osiguranje (dalje: HUO), na tržištu životnih osiguranja u 2018. godini djelovalo je 14 osiguratelja, uključujući i dva osiguratelja koji posluju preko podružnica. U 2018. godini zabilježen je

rast životnih osiguranja od 6,7 posto, a ukupna premija iznosila je nešto manje od 3,2 milijarde kuna. Rast je jače izražen jer je u 2017. u odnosu na 2016. isti pokazatelj iznosio 2,3 posto.

Zanimljivo je istaknuti da i Croatia osiguranje d.d. i Allianz bilježe blagi pad tržišnog udjela, koji je nešto jače izražen kod Allianza, iz razloga rasta zaračunate bruto premije i tržišnog udjela većine ostalih osiguratelja u ovom segmentu životnih osiguranja, uz napomenu da Croatia osiguranje bilježi rast zaračunate bruto premije od 5,8 posto, dok Allianz bilježi trend smanjenja zaračunate bruto premije od 3,1 posto u odnosu na prethodnu 2017. godinu. Unika je prekinula negativni trend pada premije u segmentu životnih osiguranja i bilježi blagi rast od 0,9 posto.

Tržište neživotnih osiguranja

Na tržištu neživotnih osiguranja u 2018. godini bilo je aktivno 17 osiguratelja, uključujući i dva

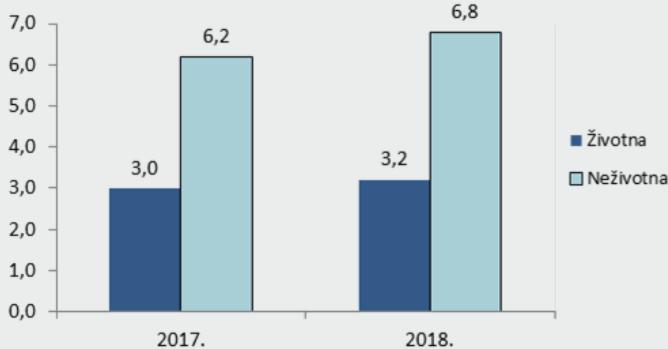
ZARAČUNATA BRUTO PREMJA KASKO OSIGURANJA U 2018. GODINI IZNOSILA JE NEŠTO VIŠE OD JEDNE MILIJARDE KUNA I RASTE ZNAČAJNIH 18,7 POSTO U USPOREDBI S 2017. KADA JE IZNOSILA 821,9 MILIJUNA KUNA. TAJ POZITIVNI TREND JE U KORELACIJI S TRENDOM RASTA NOVOREGISTRIRANIH VOZILA, KOJIH JE U 2018. ZABILJEŽENO 176.254

CROATIA OSIGURANJE JE LIDER U SKUPINI NEŽIVOTNIH OSIGURANJA, S TRŽIŠNIM UDJELOM OD NEŠTO VIŠE OD 32 POSTO I RASTOM OD 5 POSTO

osiguratelja koji poslju preko podružnica. U skupini neživotnih osiguranja, zaračunata bruto premija u promatranoj 2018. iznosila je 6,8 milijardi kuna te je u odnosu na 2017. godinu povećana za 10 posto, kada je iznosila 6,2 milijardi kuna.

Taj se rast uglavnom temeljio na rastu osiguranja cestovnih vozila – kasko osiguranja, osiguranja od odgovornosti za upotrebu motornih vozila i osiguranja kredita. Višegodišnji pad premije u vrsti 10 – „Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila“ je u 2017. zaustavljen i drugi put zaredom bilježi se rast od 6,3

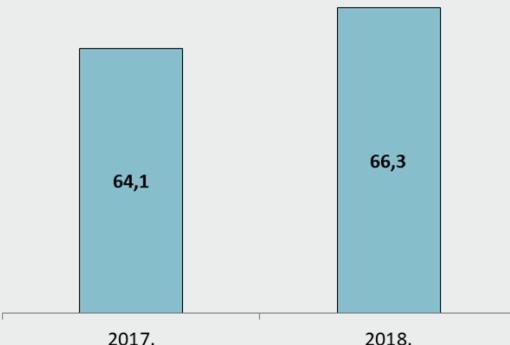
Struktura zaračunate bruto premije u 2017. i 2018. (životna i neživotna osiguranja) u mlrd. kuna

Izvor: Godišnje izvješće Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga za 2017. i 2018.; "Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj 2017." i "Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj 2018.", HUO; Obrada: AZTN

posto, koji je jače izražen jer je u prošlogodišnjem istraživanju bilježen rast od 0,3 posto. Koncern Agram, sa svojim članicama – Euroherc, Adriatic i Agram Life, bilježi tržišni udio od 27 posto, dok je u 2017. isti pokazatelj iznosio 25,4 posto. Promatrano pojedinačno, sve tri članice Agram koncerna bilježe

Grafički prikaz zajedničkog tržišnog udjela pet najvećih osiguratelja u Republici Hrvatskoj u 2017. i 2018. godini

Izvor: "Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj 2017." i "Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj 2018.", HUO; Obrada: AZTN

rast zaračunate bruto premije između 5 i 12 posto.

Adriatic osiguranje je prestiglo Allianz na 3. poziciji. Allianz Zagreb ima tržišni udio od 9,5 posto, a slijede Generali osiguranje, Unika osiguranje, Triglav osiguranje i Wiener osiguranje VIG, čiji tržišni udjeli pojedinačno iznose između 5 i 5,6 posto.

Od svih trenutno aktivnih osiguratelja na tržištu neživotnih osiguranja, u promatranoj 2018. trend pada kao i u prošloj 2017. bilježi jedino Hrvatsko kreditno osiguranje d.d. u iznosu od 1,3 posto, no navedeni poduzetnik ima tržišni udio od samo 0,2 posto.

Tržište obveznog osiguranja motornih vozila

Tržišni segment osiguranja motornih vozila, koji uključuju obvezno osiguranje vlasnika – korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete nanesene trećim osobama (obvezno osiguranje) i osiguranje cestovnih vozila (kasko osiguranje), predstavljaju najznačajnije vrste osiguranja, koje u ukupno zaračunatoj bruto premiji na tržištu osiguranja u 2018. godini bilježe udjel od 32,7 posto, što upućuje na blagi rast udjela u ukupno zaračunatoj bruto premiji na tržištu osiguranja u odnosu na prethodnu 2017.

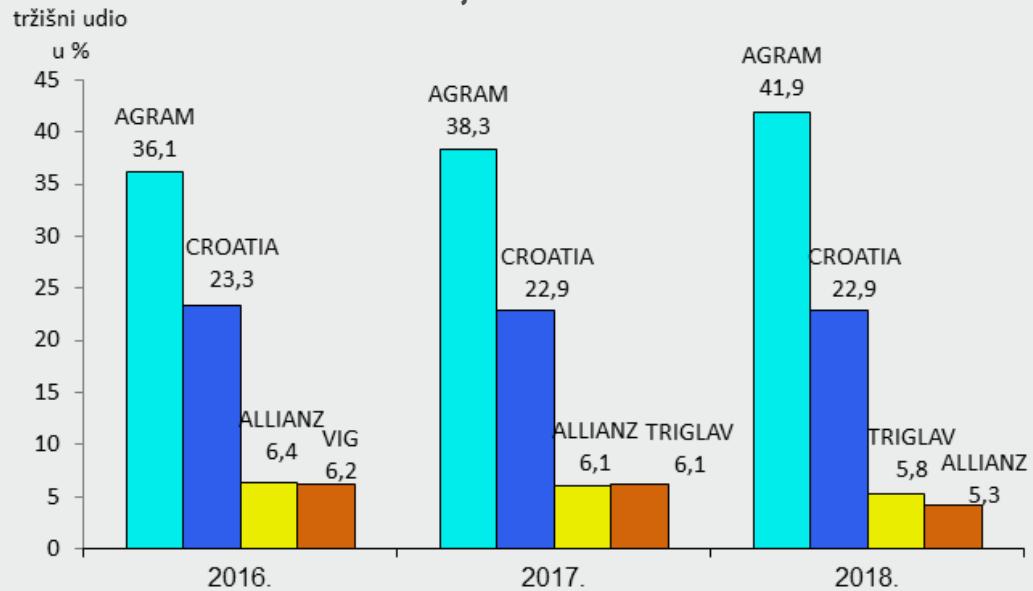
(32,4 posto). Zaračunata bruto premija obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti u 2018. godini iznosila je 2,1 milijardi kuna i bilježi se blagi rast zaračunate bruto premije od 6,3 posto u odnosu na prethodnu 2017.

Prema javno dostupnim podacima HUO-a, na tržištu osiguranja motornih vozila u 2018. godini bilo je aktivno 12 osiguratelja. Od toga, sedam osiguratelja bilježi rast premije i to najviše obje članice Agram koncerna (Euroherc osiguranje,

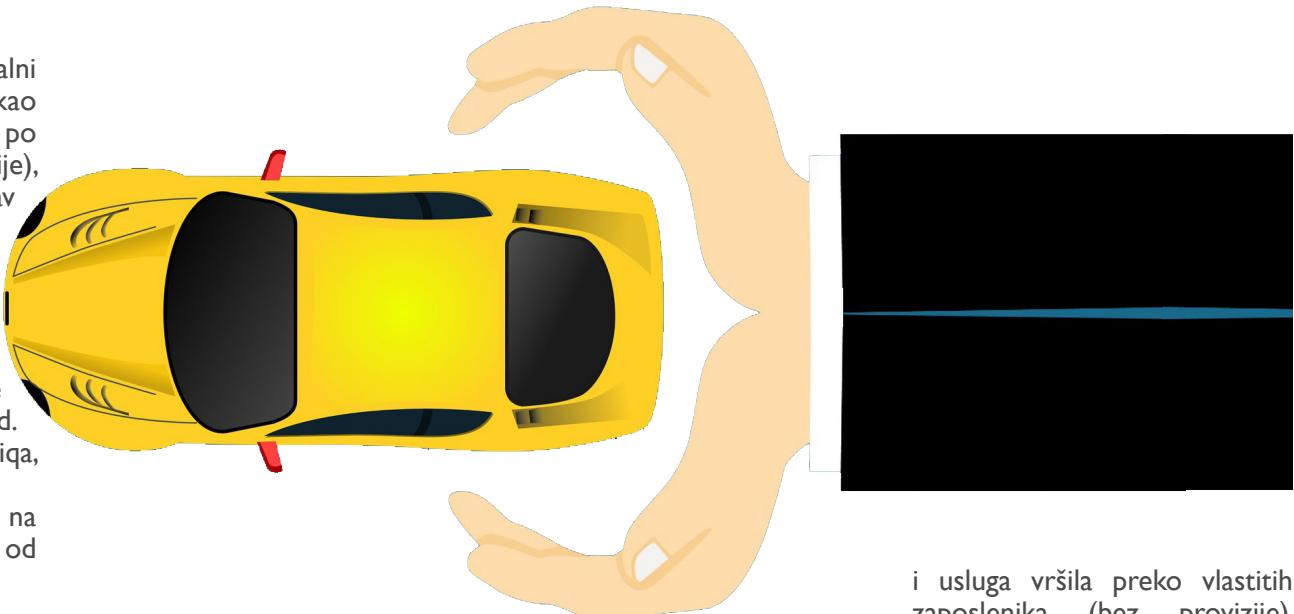
koje bilježi najveći nominalni rast i Adriatic osiguranje), kao i Croatia osiguranje (drugi po nominalnom rastu premije), Izvor osiguranje, Triglav osiguranje, Grawe i Ergo osiguranje. Promatraljući nominalno iskazani pad zaračunate bruto premije, pet osiguratelja bilježe pad premije, ponovno najviše Wiener osiguranje VIG d.d. (VIG), zatim slijede Unika, Allianz, HOK i Generali.

Najveći tržišni udio na tržištu obveznog osiguranja od

Tržišni udjeli četiri najveća osiguratelja na tržištu obveznog osiguranja vlasnika – korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete nanesene trećim osobama u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2018.

Izvor: Motorna vozila i osiguranje za vremensko razdoblje 2016., 2017. i 2018., Hrvatski ured za osiguranje; Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

automobilske odgovornosti od 41,9 posto, ima Agram koncern kroz Euroherc osiguranje i Adriatic osiguranje, uz rast tržišnog udjela. Slijede Croatia osiguranje s tržišnim udjelom nešto manjim od 23 posto te Triglav, Allianz, Generali, HOK osiguranje i Wiener VIG, koji svi pojedinačno, imaju tržišne udjele između 4 i 6 posto.

Triglav je prestigao Allianz na trećoj poziciji, no oba poduzetnika bilježe pad tržišnog udjela.

Kanali distribucije za prodaju proizvoda i usluga društava za osiguranje

Prema podacima HUO-a, u 2018. društva za osiguranje su prodaju svojih proizvoda

i usluga vršila preko vlastitih zaposlenika (bez provizije), internih zastupnika, agencija, brokeri, bankoosiguranja i ostalih kanala distribucije.

Najzastupljeniji kanal distribucije neživotnog osiguranja u 2018. bili su interni zastupnici s 41,6 posto udjela u zaračunatoj premiji, agencije s 21,9 posto, zaposlenici društava (bez provizije) s 16,3 posto te brokeri s 11,8 posto, a ostali prodajni kanali imali su udjel manji od 10 posto.

Prodaja životnog osiguranja u najvećem dijelu se odvijala preko bankoosiguranja s 44,3 posto udjela u zaračunatoj premiji, internih zastupnika s 24 posto i agencija s 20 posto.

Zaposlenici društava za osiguranje generirali su 10,3 posto zaračunate premije životnih osiguranja u 2018. a

AZTN kaznio LIDL s 807.500 kuna

AZTN je utvrdio da je Lidl iskoristio značajnu pregovaračku snagu nametanjem nepoštenih trgovackih praksi u odnosu na tri dobavljača s kojima je sklopio tipske Ugovore o kupoprodaji proizvoda

AZTN je protiv Lidla po službenoj dužnosti pokrenuo tri postupka u smislu Zakona o zabrani nepoštenih trgovackih praksi u lancu opskrbe hranom (dalje: ZNTP), radi utvrđivanja iskorištavanja njegove značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovackih praksi u vezi sadržaja i načina provedbe ugovora koje je Lidl sklopio s tri svoja dobavljača. Međutim, budući da je tijekom provedbe tih postupaka utvrđeno da je riječ

o istom ili sličnom činjeničnom stanju, AZTN je spojio sve tri upravne stvari u jedan postupak te ga okončao jedinstvenim rješenjem. AZTN je utvrdio da je Lidl iskoristio svoju značajnu pregovaračku snagu nametanjem nepoštenih trgovackih praksi u odnosu na tri dobavljača s kojima je sklopio tipske Ugovore o kupoprodaji proizvoda (dalje: Ugovor), na način:

- da u razdoblju od stupanja na snagu svakog od Ugovora do dana donošenja rješenja

donošenja rješenja AZTN-a, Ugovori ne sadrže odredbu koja jasno i nedvosmisleno određuje njihovo trajanje, što je protivno odredbi članka 6. stavka 1. točke 6. ZNTP-a, koja kao obvezni sastojak ugovora uređuje i njegovo trajanje te predstavlja nepoštenu trgovacku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP.

- da u razdoblju od stupanja na snagu svakog od Ugovora do dana donošenja rješenja

AZTN-a, Ugovori, unatoč redovitom osiguranju kvalitete na teret dobavljača, koje je detaljno ugovoren u prilozima svakog od Ugovora pod nazivom „Osiguranje kvalitete“, sadrže i dodatnu odredbu osiguranja kvalitete, pod nazivom „Naknada za usluge osiguranja kvalitete“. Tom odredbom je u bitnome ugovorena obveza dobavljača na plaćanje paušalnog iznosa naknade Lidlu u određenom postotku od vrijednosti ulaza njegove robe za provedbu dodatnih mjera osiguranja kvalitete.

Dodatne mjere osiguranja kvalitete se provode na inicijativu odnosno zahtjev Lidla, kod ovlaštenog laboratoriјa kojeg odabire Lidl. Navedeno predstavlja prebacivanje ugovorenog troška kontrole između Lidla i ovlaštenog laboratoriјa na dobavljača i to neovisno o rezultatima provedene kontrole. Riječ je o naplati naknade za uslugu koja nije pružena dobavljaču pa time nije ni stvarna niti mjerljiva za dobavljača. Stoga ovakva ugovorna odredba i praksa koja

se na njoj temelji predstavlja nepoštenu trgovacku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. i 6. ZNTP-a, a u vezi odredbe članka 12. točke II. i 16. ZNTP-a. Također, AZTN je utvrdio da ugovorne odredbe pod nazivom „Osiguranje kvalitete“, koje su razrađene kroz čak 15 točaka, u dovoljnoj mjeri osiguravaju kvalitetu proizvoda dobavljača koje Lidl plasira krajnjim potrošačima, kroz česte kontrole zdravstvene ispravnosti proizvoda na trošak dobavljača.

U pravilu je riječ o proizvodima kratkog roka trajanja od šest do devet mjeseci. Kada se tome pridoda i okolnost postojanja obveza na strani samih proizvođača – dobavljača koje za njih proizlaze iz odredaba Zakona o hrani („Narodne novine“, br. 81/2013., 14/2014., 30/2015.), na temelju kojih dobavljač ima obvezu o svom trošku kontrolirati kvalitetu svojih proizvoda, potpuno je nepotrebno još i dodatno ugovarati ugovornu odredbu nazvanu „Naknada za usluge osiguranja kvalitete“,

LIDL JE U DIJELU TIH UGOVORA KOJI SE TIČE VAŽENJA UGOVORA POČINIO PROPUST, BUDUĆI DA BITNI SASTOJCI UGOVORA KOJI SU PROPISANI ZNTP-OM MORAJU BITI JASNO NAVEDENI U SAMIM UGOVORIMA TAKO DA NE OSTAVLJAJU NIKAKVU DVOJBU U POGLEDU SVOG TUMAČENJA, ŠTO U OVOM PREDMETU VEZANO UZ TRAJANJE UGOVORA NIJE BIO SLUČAJ

kojom Lidl traži od dobavljača još i plaćanje paušalnog iznosa u postotku od vrijednosti ulaza robe pojedinog dobavljača i to neovisno o rezultatima analize. Ovakav način formiranja poslovnog odnosa odudara od ciljeva ZNTP-a, kojima se nastoji onemogućiti i zabraniti bilo kakav netransparentan prijenos bilo kakvog troška u vidu naknade, od strane trgovca, u konkretnom slučaju Lidla, zbog njegove pregovaračke snage, na dobavljača.

Da bi ugavaranje naknade u skladu s člankom 12. točkom 16. ZNTP-a bilo dozvoljeno, takva naknada mora biti vezana uz stvarni i mjerljivi učinak trgovca, što ovdje nije bio slučaj. Naime, AZTN je utvrdio kako Lidl ne pruža uslugu dobavljačima, nego samo na dobavljače transferira svoj trošak. Utvrđene povrede u ovom postupku trajale su od 1. siječnja 2018. do 26. srpnja 2019, dakle 18 mjeseci i 26 dana. Sve opisane povrede predstavljaju teške povrede ZNTP-a, za koje

se pravnoj osobi može izreći upravno–kaznena mjera u iznosu do najviše 3,5 milijuna kuna.

AZTN je radi otklanjanja utvrđenih povreda, sukladno odredbama ZNTP-a, zabranio Lidlu svako daljnje prethodno opisano postupanje te mu naložio da u roku od dva mjeseca dostavi anekse u kojima će jasno i razumljivo odrediti trajanje Ugovora u skladu s odredbom članka 6. stavka 1. točke 6. ZNTP-a te da odredbu pod nazivom „Naknada za osiguranje kvalitete“ izbriše ili izmjeni u skladu s odredbama

AZTN JE UZIMAJUĆI U OBZIR TEŽINU, OPSEG I VRIJEME TRAJANJA POVREDE TE POSLJEDICE POVREDE ZA DOBAVLJAČE, KAO I UTVRĐENE OLAKOTNE OKOLNOSTI, LIDLU IZREKAO UPRAVNO-KAZNENU MJERU U VISINI OD 807.500 KUNA. TOM UPRAVNO-KAZNENOM MJEROM OSTVARIT ĆE SE CILJ NJEZINA IZRICANJA U SMISLU ODVRAĆANJA OD KRŠENJA ODREDBI ZNTP-A I TO NE SAMO U ODNOSU NA LIDL VEĆ I NA SVE DRUGE TRGOVCE, OTKUPLJIVAČE ILI PRERAĐIVAČE

ZNTP-a. Odluci li Lidl izmijeniti odredbu „Naknada za osiguranje kvalitete“, mora pritom voditi računa o tome da može provoditi i/ili tražiti provođenje dodatnih analiza poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda koliko god puta želi. Međutim, trošak tih analiza mora snositi sam Lidl.

Tek u situaciji da se utvrdi da analizirani proizvod ne udovoljava ugovorenom standardu kvalitete za koju je odgovoran dobavljač, trošak provedene analize mogao bi se u cijelosti ili djelomično, ovisno o rezultatima analize, prebaciti na dobavljača. U tom bi slučaju trgovac mogao primijeniti odgovarajuće odredbe Zakona o obveznim odnosima. Međutim, takvu situaciju potrebno je predvidjeti Ugovorom, odnosno njegovim aneksima.

Cjelovit tekst rješenja bez poslovnih tajni objavit će se na mrežnoj stranici AZTN-a. a

Provedba ZNTP-a: pokrenuti upravni postupci protiv tri otkupljivača mandarina

AZTN je u okviru svojih ovlasti po službenoj dužnosti, pokrenuo tri upravna postupka utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage metanjem nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom, protiv otkupljivača mandarina: FRAGARIA NERETVA d.o.o., Opuzen, FILIP d.o.o., Metković i SETOVIA VOĆE d.o.o., Zagreb.

AZTN će u svakom od upravnih postupaka ispitati sve elemente koji se odnose na sadržaj i realizaciju poslovnih odnosa otkupljivača mandarina s njihovim dobavljačima mandarina. Pri tome treba istaknuti, kako samo pokretanje upravnog postupka

protiv određenog trgovca ili otkupljivača ili prerađivača ne znači nužno da će povrede ZNTP-a biti i utvrđene, već je AZTN obvezan u postupku utvrditi sve relevantne činjenice i okolnosti, odnosno konkretne dokaze koji potvrđuju indicije koje su bile razlog za pokretanje postupka. Na temelju konačno utvrđenog činjeničnog stanja AZTN će u svakom konkretnom predmetu donijeti meritornu odluku.

Ukazuje se kako zbog zaštite poslovnih tajni AZTN ne može komentirati niti iznositi detalje o postupku koji je u tijeku.

AZTN će Odluku kojom okončava pojedini postupak u cijelosti objaviti na svojoj mrežnoj stranici. a

Studijski posjet predstavnica Gruzije, Moldavije i Ukrajine AZTN-u

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja domaćin je studijskom posjetu predstavnica triju agencija za zaštitu tržišnog natjecanja: Zinaide Chkhaidze iz Gruzije, Olene Kozakove iz Ukrajine i Cristine Zare iz Moldavije. Program posjeta odvija se od 12. do 22. studenog 2019. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, u suradnji s njemačkom razvojnom agencijom Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), u okviru projekta tehničke pomoći "ImpAcT - Implementation of EU Association for Trade in Ukraine, Moldova and Georgia, cooperation on EU Association", provodi program stažiranja predstavnika Ukrajine, Gruzije

i Moldavije, s ciljem jačanja kapaciteta njihovih institucija za provedbu Sporazuma o pridruživanju. Program stažiranja predstavnica iz srodnih institucija započeo je posjetom

Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, gdje je predstavljen pregled bilateralnih i EU odnosa te harmonizacije zakonodavstva i koordinacije provedbe Sporazuma o pridruživanju.

Daljnji program odvija se u AZTN-u, gdje su domaćini članice Vijeća dr.sc. Mirta Kapural i mr.sc. Ljiljana Pavlic te predstavnici stručnih službi: mr.sc Branimira Kovačević, Sandi Valentinc i Mislav Kršulović.

Održana je prezentacija o 20 godina rada AZTN-a, nakon čega su uslijedile teme od posebnog interesa za strane gošće: primjena Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja u reguliranim sektorima, sudska kontrola u predmetima tržišnog natjecanja,

izricanje kazni u predmetima zaštite tržišnog natjecanja, aktualna kretanja u pravu tržišnog natjecanja, preuzimanje obveza od strane poduzetnika, ocjena koncentracija između poduzetnika, informacije koje se prikupljaju za vrijeme pretraga, posjet IT laboratoriju, priprema nenajavljenih pretraga, istraživanja tržišta. Uz predstavljanje zakonodavnog okvira, predstavljeni su i odabrani predmeti iz prakse AZTN-a.

Strane gošće također će posjetiti Hrvatski sabor, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Ministarstvo finančija i Hrvatsku agenciju za nadzor finansijskih usluga. [a](#)

6. Konferencija o pravu i politici tržišnog natjecanja u spomen na dr. sc. Vedrana Šoljana

Pozivamo vas na 6. Konferenciju o pravu i politici tržišnog natjecanja u spomen na dr. sc. Vedrana Šoljana, koja će se održati 12. i 13. prosinca 2019. godine na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Organizatori konferencije su Ekonomski fakultet Sveučilišta

u Zagrebu, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, Hrvatsko društvo za pravo i politiku tržišnog natjecanja i Europski dokumentacijski centar EFZG-a.

Ova konferencija je važno mjesto okupljanja stručnjaka iz područja prava i politike tržišnog natjecanja u Hrvatskoj, a ove se

godine prvi put u potpunosti održava na engleskom jeziku.

Na konferenciji će govoriti veliki broj uglednih izlagača iz zemlje i inozemstva, uključujući profesora Williama Kovacica (George Washington University), stručnjake iz DG COMP-a, OECD-a, talijanskog

i austrijskog tijela za zaštitu tržišnog natjecanja, HAKOM-a i AZTN-a.

Prvi dan konferencije usredotočen je na teme vezane uz izazove provedbe pravila o zaštiti tržišnog natjecanja u srednjoj i istočnoj Europi, a drugi dan otvara iznimno

aktualnu temu provedbe tih pravila u kontekstu digitalnih tržišta.

Više informacija o samoj konferenciji, predavačima, programu i temama možete pronaći na sljedećem linku. <https://sites.google.com/net.efzg.hr/pptn/about?authuser=0> [a](#)

Ujedinjena kraljevina - 41 mil. EUR kazne za građevinski kartel

Tijelo za tržišno natjecanje Ujedinjene kraljevine (CMA) u tzv. hibridnoj nagodbi, kaznilo je tri građevinska poduzeća s ukupno 41,7 milijuna eura za sudjelovanje u sedmogodišnjem kartelu. Stanton Bonna Concrete, CPM Group i FP McCann, proizvođači predgotovljenih betonskih proizvoda za odvodnju, nezakonito su dogovarali cijene na tržištu betonskih proizvoda za odvodnju, čime su oštetili kupce – privatna građevinska poduzeća, ali i javne davatelje komunalnih usluga i državne i lokalne infrastrukturne agencije, onemogućivši im tako bolje uvjete kupnje. Navedeni proizvođači predgotovljenih betonskih proizvoda za odvodnju izmjenjivali su osjetljive poslovne informacije, dogovarali cijene proizvoda i dijelili kupce od 2006. do 2013. godine na tajnim sastancima, koje je CMA snimio i koristio kao dokaze.

Stanton Bonna Concrete i CPM Group priznali su sudjelovanje u kartelu i pristali na nagodbu, dok FP McCanna, koji smatra da nije povrijedio propise o tržišnom natjecanju, nije pristao na nagodbu i žalit će se na odluku tijela za tržišno natjecanje u posebnom postupku. **a**

Finska hokejaška Liiga ograničila tržišno natjecanje u kupovini igrača

Finsko tijelo za tržišno natjecanje utvrdilo je da su Elitna hokejaška liga Finske (Liiga) i njezini timovi, kolektivnim bojkotom ugovora o transferu i trening utakmica s bivšom članicom lige, prekršili propise o tržišnom natjecanju.

Finsko tijelo za zaštitu tržišnog natjecanja i potrošača (FCCA) izjavilo je da su finska profesionalna hokejaška Liiga i petnaest njezinih članica sklopili sporazume o kolektivnom bojkotu nekadašnje članice helsinškog kluba Jokerit (sada članicom ruske kontinentalne lige KHL) te su takvim postupanjem ograničili tržišno natjecanje na finskom tržištu transfera i kupovine igrača i tržištu zabave vezane uz hokej. Takvo postupanje identično je podjeli tržišta.

Finska Liiga i njezinih petnaest timova sklopilo je sporazum o odbijanju potpisivanja ugovora s igračima Jokerita ili igranja trening utakmica s tim timom. Timovi finske Liige, dakle, nisu samostalno odlučivali o kupovini igrača ili utakmicama, već su se 2014. godine usmeno dogovorili o protutržišnom ponašanju prema Jokeritu, a 2016. i potpisali sporazum, stoji u izjavi finskog regulatora. Jokerit se žalio da mu je to onemogućilo nabavu igrača s finskog tržišta. Liigi je tijelo za tržišno natjecanje zabranilo takvo postupanje i uvjetovalo plaćanje dnevne kazne u visini od 75,000 eura i Liigi i njezinim članicama ukoliko ne postupe po njegovom nalogu. „Sport je u ovom slučaju „gospodarska djelatnost“ pa stoga i ograničavanje tržišnog natjecanja traži primjenu prava tržišnog natjecanja“, stoji u izjavi predstavnika finskog tijela za tržišno natjecanje. **a**

Kazna za njemačkog dobavljača dječje opreme i igračaka u Češkoj

Češko tijelo za tržišno natjecanje kaznilo je njemačkog dobavljača dječje opreme i igračaka s 1,6 milijuna eura zbog utvrđivanja minimalnih cijena po kojima trgovci na malo mogu prodavati njegove proizvode (RPM), odnosno vertikalnog ograničenja koje je time sadržano u ugovorima s trgovcima u Republici Češkoj od 2011. do 2018. godine.

Na svojoj internetskoj stranici Baby Direkt na veliko prodaje široku paletu proizvoda za djecu i bebe – igračke, nosiljke za auto, auto sjedalice – kupcima na silaznom tržištu, najčešće trgovcima na malo u klasičnim dućanima. Baby Direkt je pritom zahtijevao od trgovaca na malo da prodaju navedenu robu kupcima po minimalnoj cijeni koju je odredio Baby Direkt kao dobavljač, prijetio je sankcijama trgovcima u slučaju neposluha, ili čak odbijao dostaviti robu. Već je 2014. češko tijelo upozorilo Baby Direkt na neusklađenost takvog postupanja s propisima o tržišnom natjecanju, no Baby Direkt se oglušio na upozorenja regulatora i nastavio s provedbom ograničavajućih odredbi u svojim ugovorima s trgovcima na malo. Stoga mu je češki regulator zapriječio jednu od najviših novčanih kazni za vertikalna ograničenja, uzimajući u obzir dugotrajnu povredu, ignoriranje prethodnog upozorenja i prekogranične učinke. **a**

Odluke AZTN-a objavljene u studenome 2019.

- [AZTN protiv Koprivničke vode d.o.o., Koprivnica - Rješenje o odbacivanju inicijative](#)

- [AZTN protiv Zagrebački Holding d.o.o., Podružnica Autobusni kolodvor, Zagreb - Rješenje o odbacivanju inicijative](#)

- [Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture - Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskom registru brodova - Mišljenje](#)